Merhametli Olmak

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Merhamet:** Şefkat göstermek, acımak, yumuşak huylu olmak, affetmek ve bağışlamaktır. Merhametle ilişkili kavramlar: **sevgi, şefkat** ve **vicdan**. Yaratılanlara şefkatle yaklaşmak onları sevmekle mümkündür.
- Kur'an'da merhamet çoğunlukla **rahmet** kelimesiyle ifade edilir. Allah'ın **Rahman** ismi, dünyada **bütün varlıklara** merhamet etmesini; **Rahîm** ismi ise ahirette **inananlara** merhamet edip onları bağışlamasını ifade eder. Besmelede bu iki isim birlikte anılır.
- Allah'ın bütün canlılara rızık vermesi, onları koruması, sayısız nimet yaratması ve peygamber göndermesi O'nun rahmetinin yansımalarıdır. Kur'an'a göre Allah'ın nimetlerini saymaya kalksak başa çıkamayız (Nahl suresi, 18. ayet).
- Hz. Muhammed (sav) **âlemlere rahmet** olarak gönderilmiştir (Enbiya suresi, 107. ayet). Ümmetinin sıkıntısı ona ağır gelir; müminlere karşı çok şefkatli ve merhametlidir (Tevbe suresi, 128. ayet).
- Merhametli kişi karşısındakini anlamaya çalışır, **empati** kurar; kaba ve kırıcı davranışlardan uzak durur. Merhamet **kin, kibir, kıskançlık** ve **nefretin** önüne geçer. Merhametli insanlar için "**Karıncayı bile incitmez.**" denir.
- Merhamet bütün canlıları kapsar. Toplumda **dayanışma** ve **paylaşmayı** artırır; güven ve huzur ortamı oluşturur. Osmanlı döneminde yapılan **kuş evleri**, merhametin kültürümüzdeki güzel örneklerindendir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Boşlukları doldurunuz.
(Rahman – Rahîm – rahmet – vicdan)
a) Kur'an'da merhamet genellikle ..... kelimesiyle ifade edilir.
b) Allah'ın dünyada bütün varlıklara merhamet etmesini ifade eden ismi .....'dır.
c) Allah'ın ahirette inananlara merhamet etmesini ifade eden ismi .....'dir.

2 Aşağıdakilerden hangisi merhametin anlamları arasında **yer almaz**?
A) Şefkat göstermek B) Affetmek C) Yumuşak huylu olmak D) Öç almak

3 Merhametle **ilişkili** kavramlardan **üçünü** yazınız.

4 Aşağıdaki ifadelerin başına doğruysa **D**, yanlışsa **Y** yazınız.
( ) Merhamet yalnızca insanlara gösterilir.
( ) Hz. Muhammed (sav) âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir.
( ) Merhamet kin ve nefret gibi duyguların önüne geçer.
( ) Allah'ın bütün canlılara rızık vermesi rahmetinin yansımasıdır.

5 Merhametli insanlar için kullanılan hangi deyim, onların hiçbir canlıya zarar vermediğini anlatır?

A) Karıncayı bile incitmez. B) Göz boyar. C) Burnu havada. D) Etekleri zil çalar.

6 Aşağıdaki davranışları **merhametli** ve **merhametsiz** olarak ayırınız.

a) Yağmurda ıslanan sokak kedisine barınak yapmak
b) Yaralı bir kuşa taş atmak
c) Hasta komşunun alışverişini yapmak
ç) Düşen bir çocuğa gülüp alay etmek

7 Kur'an'a göre Hz. Muhammed (sav) hangi özelliğiyle gönderilmiştir? (Enbiya suresi, 107. ayet)

8 Kuş evleri yapmak, merhametin hangi yönünü gösterir?

A) Merhametin yalnızca insanlara gösterilmesini
B) Merhametin sadece ahirette olmasını
C) Merhametin hayvanları da kapsamasını
D) Merhametin gösterişle ilgili olmasını

9 Allah'ın (cc) rahmetinin hayattaki yansımalarından **iki** örnek yazınız.

10 Merhametli bir insanda bulunması gereken **üç** özelliği yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Allah'ın **Rahman** ve **Rahîm** isimleri arasındaki farkı açıklayınız.

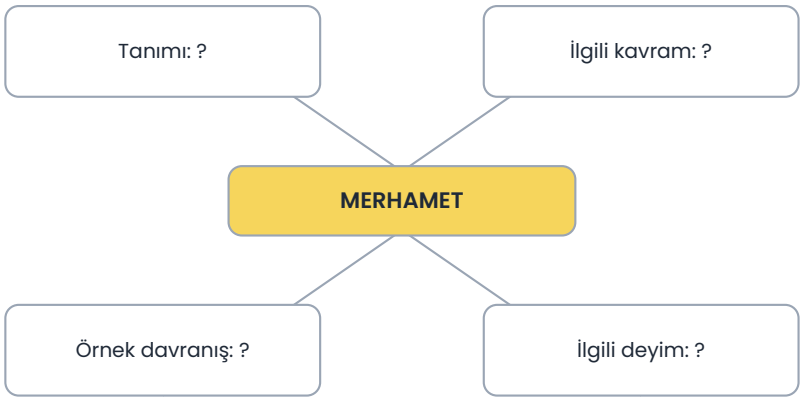
12 Merhametin **empati** ile ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Merhametli kişi yalnızca kendi duygularını önemser.
B) Merhametli kişi karşısındakini anlamaya çalışır, onun yerine kendini koyar.
C) Empati merhameti azaltır.
D) Empati ile merhamet arasında bir ilişki yoktur.

13 Kur'an'da Hz. Peygamber'in, müminlerin sıkıntıya düşmesinin ona ağır geldiği ve onlara karşı çok şefkatli olduğu bildirilir (Tevbe suresi, 128. ayet). Hz. Peygamber'in bu özelliğini örnek alan bir öğrenci sınıfında nasıl davranır? **İki** örnek yazınız.

14 Merhametin **bireysel** ve **toplumsal** yansımalarını eşleştiriniz.
1) Bireysel 2) Toplumsal
a) Kişinin kin ve kıskançlıktan uzaklaşması
b) Toplumda dayanışmanın artması
c) Kişinin vicdanının rahat olması
ç) İnsanlar arasında güven ortamının oluşması

15 Kavram haritasındaki soru işaretli yerleri doldurunuz.

16 Kur'an'da, Allah'ın nimetlerini saymaya kalksak sayamayacağımız bildirilir (Nahl suresi, 18. ayet). Bu ayet Allah'ın hangi sıfatını öne çıkarır?

A) Hesap sormasını
B) Rahmetini (merhametini)
C) Hiçbir şeyi bilmemesini
D) Uzaklığını

17 Deprem gibi afetlerde insanların birbirine yardım etmesi merhametle nasıl ilişkilendirilebilir? Açıklayınız.

18 Aşağıdakilerden hangisi merhametin **önüne geçtiği** olumsuz duygulardan biri **değildir**?

A) Kin B) Kibir C) Şefkat D) Kıskançlık

19 Kartlarda verilen davranışlardan hangileri merhametin **hayvanlara** ve **doğaya** yansımasıdır?

1 Kışın kuşlara yem bırakmak	2 Yaşlı komşuya kitap okumak	3 Sokak hayvanlarına su koymak
4 Fidanları sulamak	5 Yetim bir çocuğu sevindirmek	6 Kardeşini affetmek

20 Besmele ile Allah'ın rahmeti arasındaki ilişkiyi bir cümleyle açıklayınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Metni okuyunuz.
"Doruk, teneffüste topu yanlışlıkla Efe'nin yüzüne çarptırdı. Efe'nin burnu kanadı. Doruk hemen özür diledi ve onu revire götürdü. Ertesi gün Efe'nin annesi Doruk'u aradı ve 'Oğlum seni çoktan affetti, sen de üzülme.' dedi."
Metinde merhametle ilişkili hangi kavramlar öne çıkmaktadır?

A) Şefkat ve affetme B) Kibir ve kıskançlık C) Kin ve öfke D) Bencillik ve gösteriş

22 Bir öğrenci şöyle diyor: "Merhamet zayıf insanların özelliğidir; güçlü insan kimseye acımaz." Bu görüşü değerlendiriniz.

23 Tabloda iki mahallenin bir yıllık durumu karşılaştırılmıştır (veriler temsilîdir). Hangi mahallede merhamet ve dayanışma değerleri daha çok yaşanıyor olabilir? Gerekçenizi yazınız.

	A Mahallesi	B Mahallesi
Komşu ziyareti	Nadiren	Sık sık
Yaşlılara yardım	Yok	Gönüllü grup var
Sokak hayvanları	Kovuluyor	Mama ve su bırakılıyor
Anlaşmazlıklar	Kavgayla bitiyor	Konuşarak çözülüyor

24 Kur'an'da Allah'ın kendi üzerine merhameti yazdığı, bilmeyerek kötülük yapıp ardından tövbe eden ve kendini düzeltenleri bağışlayacağı bildirilir (Enam suresi, 54. ayet). Bu ayetten hangi sonuç çıkarılamaz?

A) Allah çok bağışlayıcıdır.
B) Tövbe edip kendini düzelten kişi ümitsizliğe düşmemelidir.
C) Allah'ın rahmeti geniştir.
D) Hata yapan biri asla affedilmez.

25 Sınıfınıza yeni gelen ve kimseyi tanımayan bir öğrenci teneffüslerde yalnız kalıyor. Merhametli bir öğrenci olarak neler yapardınız? **Üç** davranış yazınız.

26 Aşağıdakilerden hangisi, "Merhamet, sorunların çözümü için gayret göstermeyi sağlar." yargısına **en uygun** örnektir?

A) Yusuf, üzgün bir arkadaşını görünce yolunu değiştirdi.
B) Mert, kedileri çok sevdiğini söyledi.
C) Aylin, yardım kampanyasının afişine baktı.
D) Selin, mahallesindeki sokak hayvanları için belediyeyle iletişime geçip barınak kurulmasına öncülük etti.

27 "Merhamet, bütün varlıklara sevgiyle yaklaşıldığında anlam kazanır." cümlesini sevgi–merhamet ilişkisi açısından açıklayınız.

28 Aşağıdaki durumların hangisinde kişi **vicdanının sesine** kulak vermiştir?

A) Arkadaşının düşürdüğü harçlığı görmezden geldi.
B) Sınıfta alay edilen bir arkadaşına güldü.
C) Kaldırımda yaralı bir kediyi görünce veterinere götürdü.
D) Kardeşinin oyuncağını izinsiz aldı.

29 Kur'an'da bütün yaratılanlara merhamet eden Allah'ın ismi ile bu merhametin hayattaki bir örneği hangi seçenekte **birlikte doğru** verilmiştir?

A) Rahman – Bütün canlıların rızıklandırılması
B) Rahîm – Dünyada yalnızca müminlerin rızıklandırılması
C) Rahman – Yalnızca ahirette bağışlama
D) Rahîm – Hayvanlara rızık verilmesi

30 Merhametli olmanın önemini anlatan **iki** cümlelik bir afiş sloganı yazınız. Sloganınızda "sevgi" ve "şefkat" kavramlarından en az birini kullanınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**